

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Haridus- ja Teadusministeeriumi tulemusvaldkonna „Eesti keel ja eestlus“ 2022. aasta tulemusaruanne

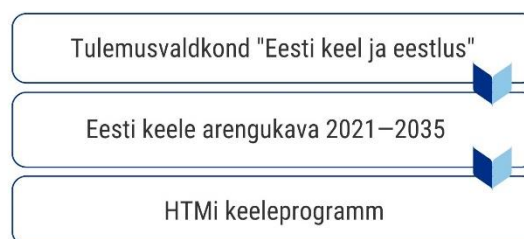
Tartu 2023

Sissejuhatus

Käesolev Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) tulemusaruanne annab 2022. aasta kohta ülevaate tulemusvaldkonna „**Eesti keel ja eestlus**“ eesmärkide täitmisest, olulisematest saavutustest eesmärkide suunas liikumisel ning eelarve täitmisest. Lisaks on aruandes peatutud olulisematel valdkonna probleemidel ja väljakutsetel. Samuti on toodud välja seosed riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkide saavutamiseks.

Tulemusvaldkonda panustab **Eesti keele arengukava 2021–2035**, mille lähtekoht on eesti keele staatus riigikeelena, mis on tagatud põhiseaduse, keeleseaduse ning muude keeleoskust ja -kasutust reguleerivate õigusaktidega.

Arengukava üldeesmärk on tagada eesti keele elujõud ja toimimine Eesti Vabariigis esmase keelena igas eluvaldkonnas, tagada igapäevase õiguse ja võimaluse kasutada Eestis eesti keelt, säilitada ja tugevdada eesti keele staatust, mainet ja eestikeelset kultuuri- ja inforuumi ning väärtustada teiste keelte valdamist.

Joonis 1. Tulemusvaldkond ja selle elluviimise strateegilised dokumendid

Arengukava eesmärkide elluviimiseks on kinnitatud **keeleprogramm**, mida koostatakse ja muudetakse igal aastal eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamise raames ning milles on arengukava struktuuri järgides esitatud meetmed ja programmegevused.

HTMi juhitava keelevaldkonna toimimiskeskonda iseloomustasid 2022. aastal kolm suuremat mõjutegurit: 24. veebruaril alanud Venemaa kallaletung Ukrainale, suvel ametisse astunud valitsuse üks peamisi prioriteete alustada eestikeelsele õppele ülemineku ettevalmistusega ning koroonapandeemia ja selle järelmõjud.

Ukraina sõda mõjutas 2022. aastal oluliselt keeleõppe valdkonda, sh täiskasvanute eesti keele õpet. Riiki jõudsid kümned tuhanded sõja eest põgenenud inimesed, kellele on vaja pakkuda eesti keele õppe võimalusi, sh elektroonilisi, ning selgitada eesti keele oskuse nõudeid, mis on seotud nii töötamise kui riigis pikemaajaliselt viibimisega. Suvel 2022. aastal vahetus valitsus ning koos sellega teisesid ka valdkonna prioriteedid – üleminek eestikeelsele haridusele tõusis esikohale, kiiresti asuti ette valmistama vajalikke õigusaktide muudatusi. Keelevaldkonna poliitikakujundamist mõjutas 2022. aastal jätkuvalt COVID-19 kriis (mh vajadus arendada keeletehnoloogiat kasutavaid eestikeelseid digitaalseid teenuseid).

1. Tulemusvaldkonna eesmärkide saavutamine

Tulemusvaldkonna eesmärk on tagada eesti keele elujõud ja toimimine Eesti Vabariigis esmase keelena igas eluvaldkonnas, tagada igaühele õigus ja võimalus kasutada Eestis eesti keelt, säilitada ja tugevdada eesti keele staatust, mainet ja eestikeelset kultuuri- ja inforuumi ning väärtustada teiste keelte valdamist.

Üldeesmärgi elluviimiseks on seatud kolm strateegilist eesmärki (vt Tabelit 1 koos mõõdikutega):

- 1) eesti keele staatus on kindel ja maine on hea;
- 2) eesti keele uurimine on rahvusvaheliselt kõrgel tasemel ning keeletaristu on innovaatiline, avatud ja mitmekesine, eestikeelset oskussõnavara arendatakse koordineeritult;
- 3) kõik Eesti elanikud valdavad eesti keelt ja väärtustavad teiste keelte oskust.

Tabel 1. Tulemusvaldkonna mõõdikud

Mõõdik	Algtase	2022 tegelik	Eesti 2035 sihttase ¹
Üldeesmärk			
16–65-aastaste Eesti elanike funktsionaalne lugemisoskus eesti keeles <i>Allikas: PIAAC</i>	Täpsustatakse PIAAC uuringu tulemuste põhjal	Uuring viiakse läbi 2022–2023	
Eesti keelt kasutavate inimeste osakaal rahvastikust ² <i>Allikas: Statistikaamet, Eesti tööjõu-uuring</i>	91 (2021)	91,2	>91
Eesmärk „Eesti keele staatus on kindel ja maine on hea“			
Eesti keele maine ühiskonnas: eesti emakeelega inimeste hulgas eesti keele oskus ja maine eesti keelest erineva ema- või kodukeelega inimeste hulgas <i>Allikas: Eesti keele maine uuring</i>	Täpsustatakse 2023. aastal	Uuringut ei toimunud	
Eesmärk „Eesti keele uurimine on rahvusvaheliselt kõrgel tasemel ning keeletaristu on innovaatiline, avatud ja mitmekesine, eestikeelset oskussõnavara arendatakse koordineeritult“			
Rahvusvahelise levikuga Eesti keeleteaduse publikatsioonide hulk ja viidatavus <i>Allikas: ETIS</i>	150 (2021)	157	
Mitmekeelsete terminibaaside hulk <i>Allikas: Ekilex</i>	80 (2021)	100	
Eesti keele keeletehnoloogiline tugi	Osaline (2020)	Osaline	
Eesmärk „Kõik Eesti elanikud valdavad eesti keelt ja väärtustavad teiste keelte oskust“			
Eesti elanike enesehinnanguline võõrkeeleoskus <i>Allikas: Statistikaamet, Eesti tööjõu-uuring</i>	Mõõdetakse Eesti tööjõu-uuringuga; sihttasemed täpsustatakse 2023. aastal.		

¹ Kuna Eesti keele arengukavas ja ka riigieelarve strateegias puuduvad praegu mõõdikute vahepealsed sihttasemed, on tabelis esitatud ainult Eesti 2035 sihttase.

² Eesti keelt kasutavate inimeste osakaal rahvastikust leitakse Eesti tööjõu-uuringuga. Uuring võimaldab seirata strateegilise sihi suunas liikumist järjepidevalt, st iga-aastaselt. Rahvaloenduse põhjal saab seirata eesti keelt kasutavate inimeste osakaalu täpsemalt, kuna uuringusse kaasatakse kogu ühiskond, kuid puuduseks on pikk ajaline intervall mõõtmiste vahel.

➤ Arengukava **üldeesmärgi mõõdik (ühtlasi Eesti 2035 mõõdik)** näitab, et 2022. aastal oli **eesti keelt kasutavate inimeste osakaal 91,2%**.

➤ **2022. aasta seisuga on riigi keskselt arendatavas Ekilexi terminihalduskeskkonnas 100 terminibaasi.** Aastaga lisandus 20 uut terminibaasi, mis näitab kasvavat vajadust ja aktiivsust valdkondade terminitöös. Pidev terminitöö on eesti keele kestlikkuse seisukohalt väga oluline, sest ühiskonna ja tehnoloogia kiire arengu tõttu on valdkondade terminivara vaja pidevalt ajakohastada. Ekilexi sisestatud terminiinfo on lõppkasutajatele nähtav keeleportaali Sõnaveeb kaudu.

➤ **2022. aastal oli rahvusvahelise levikuga keeleteaduslikke publikatsioone 157**, mis kinnitab arengukavas seatud eeldust, et eesti keele ja kultuuri alane teadus- ja arendustegevus on aktiivne.

➤ 2022. aastal avaldati Euroopa Keeltevõrdsuse (*European Language Equality*) konsortsiumi uuringutulemused³ Euroopa Liidu ametlike keelte keeletehnoloogilise taseme kohta. Uuringus analüüsiti rohkem kui 6000 näitaja baasil 30 Euroopa keele digitehnoloogilise toe olukorda, arengut ja väljavaateid. Selle kohaselt on **eesti keele digitehnoloogiline tugi üks Euroopa paremaid** – võrreldes kümne aasta taguse ajaga on eesti keele masintõlke kvaliteet paranenud kaks korda, kõnetuvastus ja kõnesüntees on saavutanud inimesele lähedase mõistmis- ja väljendustäpsuse. Vaatamata väga headele tulemustele võrdluses teiste keeltega, on eesti keele keeletehnoloogiline tugi veel osaline.

³ https://european-language-equality.eu/wp-content/uploads/2022/03/ELE_Deliverable_D1_12_Language_Report_Estonian_.pdf

Olulisemad arengud tulemusvaldkonnas

➤ Eestikeelsele õppele üleminek ja selle tegevuskava

2022. aastal otsustas valitsus ülemineku eestikeelsele õppele ja valmis eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava. Tegevuskava eesmärk on kindlustada kõikidele õpilastele kvaliteetne eestikeelne õpe alates alusharidusest kuni kõrgharidusse sisenemiseni. Tegevuskava elluviimist alustati kohe pärast selle vastuvõtmist.

Keeleprogrammi tegevused toetavad eestikeelsele õppele üleminekut, mh tegevustega, mis on suunatud haridustöötajate keeleoskuse edendamisele. Keeleprogrammi tegevused toetavad eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õpet laiemalt, mh arendati edasi iseseisvat eesti keele õpet toetavaid e-kursuseid, et ka edaspidi oleks õppijatel võimalik neid kasutades keeleoskust arendada, sh õpetaja toel ning ka lisandunud baaskeele toel (ukraina keel).

➤ Eesti teadus- ja kõrghariduskeele arendamine

Koostöös kõrgkoolidega koostati analüüs ja töötati välja ettepanekud eesti teadus- ja kõrghariduskeele, sh oskuskeele arendamiseks. Selle tulemusel sõlmiti kõrgkoolidega kokkulepped eestikeelse kõrghariduse kestlikkuse ja kvaliteedi ning eesti teaduskeele ja terminoloogia arendamiseks.

➤ EKI keeletehnoloogia kompetentsikeskus

Keskus panustas järgmistesse valdkondadesse: seire ja keeletehnoloogia-alane koostöö; keeleandmetike kogumine, töötlemine ja taaskasutamine; arendustööde koordineerimine; riikliku keeletehnoloogia programmi koordineerimine; keeletehnoloogia keeleõppes ning keeletehnoloogia-alane teavitustöö.

➤ Keeleseaduse ja ühistranspordiseaduse muudatusettepanek

HTM esitas valitsusele keeleseaduse ja ühistranspordiseaduse muudatusettepaneku, mille eesmärk oli keeleõiguse vastavusse viimine tänaste vajadustega, eesti keele nähtavuse parandamine avalikus ruumis ning positiivse suhtumise kujundamine eesti keelde nii eestlaste kui ka mitte-eestlaste hulgas. Kuna koalitsioonis sel teemal üksmeelt ei leitud, siis eelnõu valitsuse istungile ei jõudnud.

„Eesti 2035“ strateegiliste sihtide suunas liikumine

- „Eestis elavad arukad, terved ja tervist hoidvad inimesed“
- „Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud“
- „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“
- „Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik“

Hea keeleoskus on harituse märk ja võimaldab inimestel ühiskonnas tõhusalt tegutseda. Keeleprogrammi mitmed tegevused on suunatud sellele, et Eesti elanike keeleoskus võimaldaks neil täielikult osaleda haridus-, töö- ja ühiskonnaelus.

Oluline on muu emakeelega inimeste keeleline lõimumine, mis loob kõigile elanikele võrdsed võimalused osalemaks majandus- ja kultuurielus. Võeti vastu seadusemuudatused eestikeelsele õppele üleminekuks ning valmis ülemineku tegevuskava. Arendati täiskasvanute eesti keele õppe valdkonna koostööd, mh Riigikeele nõukoja kaudu, õppevõimaluste pakkumist, õppematerjalide loomist, hindamisvahendeid jne.

Eestis valitsev eestikeelne teaberuum soosib eestlaste naasmist kodumaale, samuti arvestatakse keeleliste erivajadustega inimeste ja nende hakkamasaamisega.

Keeleprogrammi raames tehakse tööd keeletehnoloogia, nüüdisaegse terminoloogia jm alal. Keeleoskuse ja keeletaristu arendamine hoiavad eesti keelt ja kultuuri.

Tulemusvaldkonna olulisemad väljakutsed

- Haridustöötajate eesti keele oskus kui võtmekoht eestikeelsele õppele üleminekul
- Täiskasvanute eesti keele õpetajate puudus

Eestikeelsele õppele üleminekut arvestades on Eestis umbes 2500 haridustöötajat, kes vajavad eesti keele õpet, et viia oma keeleoskus vastavusse neile seatud keeleoskuse nõuetega. Kui seni piisas B2-tasemel keeleoskusest, siis arvestataval osal sihtrühmast tuleb viia oma keeleoskus üleminekuperioodil C1-tasemele.

Eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õppe valdkonnas on puudus keeleõpetajatest, sh eriti algtaseme õppes. Laiemalt on täiskasvanute eesti keele õppe arendamiseks vaja tõhustada asutuste infovahetust ja ühtlustada teenuseid.

**➤ Eesti
keele tehnoloogiliste
vahendite
kasutuselevõtt on
tagasihoidlik**

Digiühiskonnas eesti keele elujõulisuse tagamiseks on esiteks vaja võtta eesti keele tehnoloogia vahendid kasutusele võimalikult paljudes avaliku sektori teenustes ja infosüsteemides. Teiseks tuleks jõuda täieliku keele tehnoloogilise toeni. Rahvusvahelises võrdluses on eesti keele jaoks olemas keele töötlemiseks vajalikud baaskomponendid, kuid puudu on mitmed võtmekomponendid: tekstianalüüsivahendid, nagu tekstide kokkuvõtja, tekstide lihtsustaja, ebasüüdsate väljendite (vihakõne) tuvastaja, vääruudiste tuvastaja, semantikavahendid, dialoogimudelid jm.

**➤ Mitmekeelsuse
edendamine**

Mitmekeelsuse edendamisel on oluline kujundada hoiakuid, soodustada (keele)õpetajate koostööd ning ajakohastada keeleõppe ja keeleõskuse hindamise metoodikaid. Otsus laiendada võõrkeeleõppe valikuid (B-võõrkeele valimisel) on toonud kaasa vajaduse toetada koole valikute pakkumisel, sh B-võõrkeelte õppevara soetamisel ja eri keelte õppe populariseerimisel. Eesti keele arengukava ja keeleprogrammi eesmärkide täitmise seisukohast on oluline jätkata lisaks inglise keelele teiste keelte õppe ja õskuse populariseerimist.

2. Keeleprogrammi eesmärkide saavutamine

Keeleprogrammi 2022–2025 eesmärk: eesti keel on arenenud kultuur- ja suhtluskeel ning Eestis väärtustatakse mitmekeelsust.

Programmi on koondatud eesti keele mainet ja staatust tugevdavad tegevused, mis loovad soodsad hoiakud eesti keele arendamiseks ja kaitsmiseks. Samuti tagatakse ajakohane keeletaristu ja keeletehnoloogia, et eesti keelt saaks kasutada igas elu- ja teadusvaldkonnas. Programmiga arendatakse eesti keele kui emakeele ja teise keele õpet ning laiendatakse eesti keele õppimise võimalusi, samuti toetatakse mitmekeelsuse arengut.

Tabel 2. Keeleprogrammi ülevaade

Programmi nimi	Keeleprogramm 2022–2025
Programmi eesmärk	Eesti keel on arenenud kultuur- ja suhtluskeel ning Eestis väärtustatakse mitmekeelsust.
Strateegia „Eesti 2035“ siht (alasihi täpsusega)	Strateegiline üldsiht: „Demokraatlik ja turvaline riik, kus austatakse õigus- ja sotsiaalse riigi põhimõtteid ning kus säilib ja areneb eesti rahvus, keel ja kultuur“ Siht: „Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed“
Programmi periood	2022–2025
Peavastutaja (ministeerium)	Haridus- ja Teadusministeerium
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	Keeleamet, Eesti Keele Instituut

2022. aasta kõige olulisemad edusammud

- **Eestikeelsele õppele üleminek ja selle tegevuskava.** Tegevuskava eesmärk on kindlustada kõikidele õpilastele kvaliteetne eestikeelne õpe alates alusharidusest kuni kõrgharidusse sisenemiseni. Tegevuskava elluviimist alustati kohe pärast selle vastuvõtmist.
- **Tõhustati täiskasvanute eesti keele kui teise keele õpet ja parandati õppevõimalusi.** Koostöös teiste eesti keele õpet pakkuvate ministeeriumide ja asutustega korrastati täiskasvanute eesti keele õppe korraldust, sh arendati edasi täiskasvanute eesti keele õppe tegevusi koondava e-keskkonna projekti, võeti suund elektrooniliste hindamisvahendite arendamisele ja jätkati e-õppe võimaluste arendamist.
- **Töötati välja Eesti keeletehnoloogia valdkonna arendamise ning keeletehnoloogia vahendite laialdase kasutuselevõtu tegevuskava,** mis annab ülevaate valdkonna kui terviku hetkeseisust ning koondab tegevused Eesti keeletehnoloogia arendamiseks aastatel 2022–2024.

- **Mitmekeelsuse ja võõrkeeelõppe toetamiseks levitati Eestis Euroopa keeleõppe raamdokumendi sõsarväljaande ⁴ põhimõtteid ja tasemekirjeldusi.** Sõsarväljaande rakendamiseks korraldati levitusüritusi keeleõpetajatele, õppematerjalide koostajatele ning testide koostajatele ja hindajatele.
- **Toetati keeleõpet eestlaste kogukondades** mitmetes riikides asuvates üldharidus- ja pühapäevakoolides, seltsides, lasteaedades, mudilasringides ja keelekursustel ning toetati Üleilmakooli tegevusi. Toetati eesti keele ja kultuuri õpetamist rohkem kui 30 kõrgkoolis eri riikides.
- Koostöös kõrgkoolidega koostati **analüüs ja töötati välja ettepanekud eesti teadus- ja kõrghariduskeele, sh oskuskeele arendamiseks.** Selle tulemusel sõlmiti kõrgkoolidega kokkulepped eestikeelse kõrghariduse kestlikkuse ja kvaliteedi ning eesti teaduskeele ja terminoloogia arendamiseks.

2.1. Eesmärkide saavutamise ülevaade tegevuste lõikes

Tabel 3. Meetme mõõdikud ja sihttasemed

Mõõdik	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2035
	Sihttase						
16–65-aastaste Eesti elanike funktsionaalne lugemisoskus eesti keeles	Uus mõõdik: täpsustatakse 2022/23. a PIAAC uuringu tulemuste põhjal						
Eesti keelt kasutavate inimeste osakaal rahvastikust	-	91	91,2				>91
Eesti elanike enesehinnanguline võõrkeeleoskus	Mõõdetakse Eesti tööjõu-uuringuga; sihttasemed täpsustatakse 2023. aastal						

Tegevus 1.1. Eesti keele maine ja staatuse tugevdamine

Tegevus hõlmab eesti keele mainet ja staatust tugevdavaid tegevusi, millega kujundatakse keelekasutajate hoiakuid ning juhitakse eesti keele õiguslikku staatust ja ühiskondlikku levikut. Toetatakse eesti keele, eesti keele piirkondlike keelekujude õppimist, õpetamist ja uurimist populariseerivaid ja väärtustavaid tegevusi ning keelepoliitika-alast rahvusvahelist koostööd.

Tabel 4. Eesti keele maine ja staatuse tegevuse mõõdikud

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
					Sihttase			
Keelevaldkonna teavitus-, populariseerimis- ja tunnustusüritused	50	50	50	50	50	50	50	50
Eesti keele maine ühiskonnas ➤ eesti emakeelega inimeste hulgas ➤ eesti keelest erineva emakeelega inimeste hulgas	Uuring töötatakse välja; sihttasemed täpsustatakse 2023. aastal.							

⁴ https://hm.ee/sites/default/files/documents/2023-01/S%C3%B5sarv%C3%A4ljaanne_Jaanuar%202023.pdf

Maine ja staatuse tegevust mõõdetakse programmi kaudu ellu kutsutud ja läbi viidud keeleürituste ning Eesti elanike keelehoiakute kaudu. **2022. aastal toimusid kõik planeeritud keeleüritused**, mis olid piisavalt mitmekesised, et tõsta inimeste keeleteadlikkust, populariseerida keeleteadust, keeletehnoloogiat ja keeleõpet ning tunnustada keeleuurijaid, keeleõpetajaid, eestikeelsete kõrgkooliõpikute autoreid, piirkondlike keelte ehk murrete ning soome-ugri keelte ja kultuuride eestkõnelejaid, vabatahtlikke algatusi jm. Keelevaldkonna teemad olid meedias pidevalt kajastatud. Ettevalmistamisel on eesti keele maine uuring, et selgitada välja Eesti inimeste keelehoiakud ja keelekasutusvaldkondade eelistused.

Selleks, et tugevdada eesti keele mainet ja staatust, viidi ellu järgmised olulised tegevused:

- **Viidi ellu eesti keele mainetegevusi**, mis tõstavad elanike huvi eesti keele õppimise, kasutamise või uurimise vastu. Korraldati keeleüritusi õpilastele ja õpetajatele: 2022. aastal on koolides peetud 30 eesti keele päeva, millest võttis osa rohkem kui 800 põhikooli- ja gümnaasiumiõpilast ning õpetajat. Lisaks viidi läbi Sõnaveebi ja ÕSi tutvustavaid üritusi eri sihtrühmadele, keeleteoimetamise seminarid, koolitusseminar lasteaiaõpetajatele, üleriigilised õpilasuüritused, emakeeleolümpiaad ja lingvistikaolümpiaad, Vikipeedia töötoad jm. Jätkusid keeleõpetajate teabepäevad ja korraldati eesti keele ja kirjanduse õpetajate sügiskonverents (veebis), kus osales 95 õpetajat nii Eestist kui mujalt Euroopast. Korraldati keeleüritusi üldsusele, selgitati välja aasta parimad keeleteod ja anti välja riigi F. J. Wiedemanni keelepreemia. Tulemus: selge ja kõnekas sõnum eesti keele kasutamise, õpetamise ja uurimise kohta on avalikus ruumis nähtav.
- **Osaleti rahvusvahelises keelepoliitikaalases koostöös**: EFNILi võrgustikuüritused ning teabevahetus; osaleti ELi digitaalse Euroopa programmi tööplaani (2023–2024) koostamisel (s.o keeleandmetike teemal). Tulemus: rahvusvaheline keelepoliitika ja -õppe alane koostöö on hästi toetatud, Eesti on esindatud rahvusvahelistes keeleinstitutsioonide võrgustikes.
- **Teostati järelevalvet keeleseaduse täitmise üle**. Keeleamet jälgis keeleseaduse täitmist kõikides olulistest keeleseadusega hõlmatud valdkondades (avaliku ja erasektori töötajate keelekasutus, ametlik keelekasutus vastavalt eesti kirjakeele normile jmt). Tulemus: on laiendatud ja tõhustatud asutuste ja isikute nõustamist, on parandatud inimeste teadlikkust keeleõigustest ning tagatud nende õiguste rakendamine. HTM esitas valitsusele **keeleseaduse ja ühistranspordiseaduse muudatusettepaneku**, mille eesmärk oli keeleõiguse vastavusse viimine tänaste vajadustega, eesti keele nähtavuse parandamine avalikus ruumis ning positiivse suhtumise kujundamine eesti keelde nii eestlaste kui ka mitte-eestlaste hulgas. Olulisemad muudatused puudutasid avalik-õiguslike juriidiliste isikute eestikeelset asjaajamist, võõrkeelsete kaubamärkide, audioreklaami ning riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste veebiaadresside keelsust, samuti platvormitööd tegevate isikute keelenõudeid. Ühistranspordiseaduse muudatuse sisuks oli taksojuhile nõutaval tasemel riigikeele oskuse nõude sätestamine teenindajakaardi saamise eeldusena. Kuna koalitsioonis sel teemal üksmeelt ei leitud, siis eelnõu valitsuse istungile ei jõudnud.
- **Tagati eesti keelearendus, st keelekorraldus ja keelehoole**. Soovijatele anti keele- ja termininõu ning arendati keeleportaali Sõnaveeb, et igaüks saaks oma keeleküsimustele vastused iseseisvalt ja kiiresti. Viidi läbi Sõnaveebi arendamise järgmine etapp. 2022. aastal täiendati Sõnaveebi erialaste terminibaasidega, lisati ÕSi soovitused ning täiendati ja lisati funktsioone mitmekeelsele keeleinfole, keskendudes seejuures eelkõige kasutajamugavusele. Korraldati seminare ja koolitusi keeleteoimetajatele ning selge keele koolitusi ametiasutustele. Tulemus: on algatatud erialane arutelu, et keelearenduse põhimõtted viia vastavusse eesti keele arenguga; on tagatud keeleteoimetaja kutse

kõrge tase; on tõhustatud selge keele põhimõtete järgmist nii avalikus ruumis ja ametiasutustes kui ka meedias. Eesti kirjakeel on arendatud ja toetatud on keelehoolet (koolitused õpetajatele, toimetajatele, tõlkijatele jt). Eesti Keele Instituut (EKI) annab huvilistele pidevalt keele- ja termininõu; värskendatakse ja korrastatakse keelehooldeallikaid. Jätkub avalik arutelu kirjakeele normi üle. Korraldatud on arvukaid üritusi keelekorralduse teemal.

Tegevus 1.2. Keeletaristu ja keele tehnoloogia arendamine

Tegevus hõlmab keeleressursside loomist ning keele tehnoloogia arendamist ja keele tehnoloogia vahendite kasutuselevõttu ning keeleteaduse arendamist, sõnastike, oskussõnastike, terminibaaside, kõne- ja tekstikorpuste koostamist. Luuakse võimalused, et töötada välja keele tehnoloogilise toega rakendusi erivajadustega inimeste jaoks.

Tabel 5. Keeletaristu ja keele tehnoloogia arendamise mõõdikud

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
					Sihttase			
Eesmärk: Eesti keele uurimine on rahvusvaheliselt kõrgel tasemel ning keeletaristu on innovaatiline, avatud ja mitmekesine, eestikeelset oskussõnavara arendatakse koordineeritult.								
Keeleressursside variatiivsus								
 Korpused	84	110	115	120	120	125	130	135
 Sõnavararessursid	73	82	85	88	90	95	100	105
Aktiivsete terminikomisjonide arv	32	34	45	46	35	45	45	50

Eesti keelt käsitlevate keeleressursside (tekstikorpuste ja sõnastike) variatiivsus on säilinud, suurem osa neist täieneb pidevalt (nt terminikogud ja veebitekstide sõelumisel saadud sõnakogud). Keeleressursside olemasolu ja kättesaadavus on äärmiselt oluline nii eesti keele tehnoloogia arendamisel, keeleteaduslikus töös kui ka keeleõppevahendite loomiseks. Terminikomisjonide aktiivsus on mõnevõrra kasvanud, mida võib selgitada muu hulgas sellega, et uus töökeskkond Ekilex on kõigile komisjonidele tasuta kättesaadav.

Selleks, et tagada keelekasutajatele ajakohased vahendid keele kasutamiseks, õpetamiseks ja uurimiseks, viidi ellu järgmised tegevused:

- **Loodi ja arendati avatud ja mugavalt kasutatavaid sõnastikke**, sh oskussõnastikke, andmebaase ja keelekorpusi. Lisaks arendati eesti viipekeelt, sh erialaviiped ja katsetati viibete automatiseerimist. Tulemus: keeleportaali Sõnaveeb on koondatud info paljudest sõnakogudest ja andmebaasidest ning keeleinfo on kasutajatele leitav peamiselt ühe kanali kaudu. Sõnaveeb sisaldab mahukat ja pidevalt täienevat EKI ühendsõnastikku, mis esitab peamiselt üldkeele infot. Lisaks saavad Sõnaveebi kasutajad kätte rohkem kui 100 oskussõnastiku terminiinfo, mis varem oli killustatult kümnetel veebilehtedel.
- **Arendati eesti terminivara ja teaduskeelt**. Koordineeriti eesti terminitööd ning tagati eestikeelsete kõrgkooliõpikute loomine, et oskussõnavara oleks pidevalt arendatud ja ajakohane. Korraldati terminitööd toetavaid ja populariseerivaid seminare ja infopäevi, arendati terminihalduskeskkonda

Ekilex. Kaasati uusi terminikomisjone, kes oma valdkonna termineid loovad ja levitavad. Korraldati seminare ja infopäevi teaduskeele ja terminoloogia kohta; viidi läbi avatud taotlusvoorud terminitöö arendamiseks ning eestikeelsete kõrgkooliõpikute koostamiseks. Taotlusvoorude tulemusel arendatakse aktiivselt vähemalt 46 erialast terminibaasi. Eestikeelsete kõrgkooliõpikute koostamise toetusmeetme kaudu on soodustatud eestikeelsete teadustekstide loomist ja avaldamist ning eesti teaduskeele arendamist. 2022. aastal ilmus programmi toel 10 kõrgkooliõpikut ning algatati kuus uut õpikuprojekti. 2022. aastal valmis memorandum „Analüüs ja ettepanekud eesti teadus- ja kõrghariduskeele arendamiseks“, mida võeti arvesse kõrgkoolidega halduslepingute sõlmimisel ning mille tulemusel on hakatud koostama Eesti terminitöö tegevuskava (2023–2025).

► Ülikoolidega lepiti halduslepingutes kokku, et:

- Ülikool tagab oma vastutusvaldkondades eestikeelse õppe kõrghariduse esimesel kahel astmel. Kui pakutakse ingliskeelset õpet, on olemas ka sarnase sisuga eestikeelse õppe võimalus.
- Ülikool seab doktoriõppe korraldamisel, sealhulgas nooremteadurite ametikohtade loomisel, eesmärgiks eesti keeles õpetavate akadeemiliste töötajate järelkasvu tagamise jälgides, et igas õppevaldkonnas oleks doktoriõppe lõpetanute hulgas vähemalt 50% minimaalselt B2-tasemel eesti keelt oskavaid doktorante.
- Ülikool loob tingimused välisüliõpilaste ja -õppejõudude kaasamiseks Eesti ühiskonda ja pakub välisüliõpilastele eesti keele ja kultuuri õpet vähemalt 6 EAP mahus.
- Ülikool pakub välisüliõpilastele õpet eelkõige suurema tööjõu vajadusega valdkondades ning toetab üliõpilasi kontaktide loomisel töömaailmaga, sealhulgas tagab Eesti tööturule suunatud ingliskeelsete õppekavade üliõpilastele ligipääsu eesti keele õppele, mis võimaldab saavutada B1-keeleoskustaseme.
- Ülikool kasutab riigi tegevustoetust kõrghariduse esimesel astmel ingliskeelse õppe pakkumiseks juhtudel kui inglise õppekeel on tingitud tööturu vajadusest või tegemist on rahvusvahelise ühisõppekavaga.

► **Jätkati hõimurahvaste keelte ja kultuuride arengu toetamist.** Hõimurahvaste programmi kaudu toetati soome-ugri keelte ja kultuuride kestmiseks ja/või hoidmiseks ette võetud tegevusi. Soodustati rahvusvahelist koostööd nii hõimurahvaste esindajatega kui ka selle valdkonna uurijate ja kultuuriedendajatega kogu maailmas. Käimas on 17 teadus- ja arendusprojekti, viidi läbi 20 haridus- ja kultuuriprojekti, toetati välisüliõpilaste õpinguid soome-ugri keelte magistriõppekaval. Aktiivsed projektide elluviijad on marid, aga toetati ka udmurtide, ingerisoomlaste, ersade ja liivlaste tegevusi oma keele ja kultuuri hoidmisel ja levitamisel ning liivi, vadja, isuri, inarisaami, komi, udmurdi ja ersa uuringuid. Teadus- ja arendusprojektid jagunevad võrdselt keelevaldkonna ja kultuuriuuringute vahel. Hõimurahvaste programmi auhindadega tunnustati hõimurahvaste keelte ja kultuuride populariseerimist, uurimist, arendamist ja pärandi säilitamist ning hõimurahvaste olukorra teadvustamist rahvusvahelisel tasandil. Tulemus: korraldatud on hõimurahvaste programmi tegevused, millega toetatakse hõimurahvaste keelte ja kultuuride uurimist ja keeletaristu arendamist. 2022. aastal on seoses Venemaa täiemahulise sõjaga Ukrainas programmis tehtud olulisi muudatusi – koostöösuhted Venemaa Föderatsiooniga on katkestatud. Hõimurahvaste programm on algselt loodud soome-ugri ja samojeedi põlisrahvaste keelte ja kultuuride toetamiseks. Enamik neist rahvastest elab aga Vene Föderatsioonis. Katkestatud on igasugune koostöö alates uurimisprojektidest kuni väiksemate kultuuriüritusteni. Kõige rohkem puudutasid muudatused programmi auhindu, sest tuli ümber mõelda seni eelkõige Venemaal elavatele soome-ugrilastele mõeldud preemiate eesmärgid ja sihtrühmad.

- **Toetatud on eesti keeletehnoloogia arengut. Valminud on keeletehnoloogia tegevuskava aastani 2024** ja valdkonna arendamine toimub selle alusel. Jätkusid 2021. aastal loodud Tõlkevärava arendused: MTee masintõlkeplatvormil saab tõlkida kolmel keelesuunal: eesti-inglise-eesti, eesti-vene-eesti ning eesti-saksa-eesti. MTee on mõeldud töövahendiks nii avalikele asutustele, tõlkebüroodele, vabakutselistele tõlkijatele kui ka tõlkeabivahendiks tavakasutajale. 2022. aasta alguses integreeris Eesti Rahvusringhääling subtitreerimistarkvara teatud tüüpi otsesaadetele, mis võimaldab uudistesaadeteid jm saateid jälgida koos eestikeelsete subtiitritega.
- **EKI keeletehnoloogia kompetentsikeskuse (KTKK) teisel tegutsemisaastal saavutati valdkonna arengus olulisi tulemusi.** Kompetentsikeskus loodi selleks, et kindlustada eesti keele digitaalne jätkusuutlikkus, arendades ja integreerides keeletehnoloogilisi vahendeid võimalikult laia kasutajaskonna jaoks. 2022. aastal viis KTKK läbi avaliku sektori masintõlkekeskkonna Tõlkevärava hanke ning alustas 2022. aasta lõpul arendusprotsessi juhtimist. Koguti ja töödeldi eri tüüpi keeleandmestikke, mis on kättesaadavaks tehtud kõigile huvilistele keeleandmesti registris. Koos MKMi ja RIAGA algatati ja viidi läbi kampaania „Anneta kõnet“, kogutud andmeid kasutatakse eestikeelse kõnetuvastuse kvaliteedi tõstmiseks. KTKK konsulteeris mitmeid asutusi: nt Geoteenistust märksõnasõnastamise osas; Maa-ametit, Riigikantseleid, Maksu- ja Tolliametit kõnetuvastuse ja transkribeerimise osas; Kaitsepolitsei ametit MTee kasutuselevõtul. 2022. aasta jooksul on KTKK aidanud riikliku programmi „Eesti keeletehnoloogia 2018–2027“ jaoks ette valmistada 15 arendustöö tellimust ning keskus on projektide seisuga kursis. Valminud on mitmeid keeletehnoloogilisi arendusi, nt ärinimede kontrollija, terminituvastaja, automaatne kõnetuvastusel põhinev sõnapilve koostamise rakendus. Lisaks on KTKK tegelenud keeletehnoloogia teavitustegevusega mh laiemale avalikkusele.
- Kuna keelevaldkonna ja keeletehnoloogia arendamiseks on vaja rohkelt kvaliteetseid keeleandmestikke, siis on HTM koostöös EKI-ga 2022. aastal sellele teemale eraldi tähelepanu pööranud, hõlbustades masinloetavate keeleandmetike avaandmetena kättesaadavaks tegemist. HTMis on siht- ja mõjurühmi kaasates koostamisel **väärtuslike keeleandmetike määruse eelnõu**.

Tegevus 1.3. Eesti keele õppe toetamine ja oskuse hindamine, mitmekeelsuse toetamine

Tegevus hõlmab eesti keele kui emakeele ja eesti keele kui teise või võõrkeele ning võõrkeelte õpet toetavaid tegevusi, sh eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õpe ja eesti keele õpe välismaal. Toetatakse keeleõpetajate professionaalset arengut ja koostööd, arendatakse keeleõppematerjale ja keeleoskuse hindamise vahendeid, kujundatakse mitmekeelsust toetavaid hoiakuid.

Tabel 6. Eesti keele õppe ja oskuste hindamise, mitmekeelsuse toetamise mõõdikud

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
					Sihttase			
Eesmärk: Kõik Eesti elanikud valdavad eesti keelt ja väärtustavad teiste keelte oskust								
Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keele riigieksami keskmine tulemus punktides (maksimaalne 100)	63,7	62,7	61,6	62,4	≥64	64	64	64

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
	Sihttase							
Eesti keele tasemeeksami sooritanute osakaal eksamil käinutest (%)	57,4	57,6	57,6	56,1	≥58	≥60	≥60	≥60
Väliseestlaste osalus eesti keele õppes (inimeste arv aastas)	3700	3900	5000	5300	3950	5050	5100	5100
Võõrkeele riigieksamil vähemalt B2-keeleoskustaseme saavutanute osakaal (%)*	63,8	-**	-	74,8	≥64	≥64	≥66	≥66

*K.a rahvusvaheliste keeleeksamite tulemused, arvestatud on statsionaarse õppe lõpetanute tulemusi.

**2020. aasta kevadel võõrkeele riigieksamit ei toimunud. Õpilased sooritasid rahvusvahelisi keeleeksameid, kuid nende põhjal ei saa teha üldistusi kõigi lõpetajate võõrkeeleõppe tulemuslikkuse kohta.

Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keele riigieksami keskmine tulemus jäi 2022. aastal seatud sihttasemest madalamaks – keskmine tulemus oli 62,4 punkti. Riigieksami keskmine tulemus oli küll mõnevõrra parem kui 2021. aastal, kuid erinevus võib olla tingitud sellest, et 2021. aastal ei olnud riigieksami sooritamine gümnaasiumi lõpetamise eeldus. Mõju avaldab veel tõenäoliselt ka koroonaaastate pingeline keskkond, mis mõjutas oluliselt haridusasutuste tööd.

2022. aastal käis **täiskasvanutele suunatud eesti keele tasemeeksamit** tegemas kokku 5208 täiskasvanut. Osalejate arv on taastunud pandeemiaeelsele tasemele ning osaliselt on seda mõjutanud Ukrainas toimuv sõda, mis on Eestisse toonud tuhandeid inimesi, kellel võib olla vaja eesti keele oskust tõendada kas riigis viibimiseks või töökoha leidmiseks. Eksami sooritas edukalt 2920 isikut ehk 56,1% kõigist eksamit teinutest, seega jäi riiklikult seatud siht saavutamata. Eksami sooritajate osakaal on viimasel viiel aastal püsinud küllaltki stabiilne, aastate lõikes on kõikumised kuni kahe protsendipunkti ulatuses. Positiivsena võib välja tuua C1-keeleoskustasemel eksamisooritajate osakaalu kasvu (3,2 protsendipunkti võrra) võrreldes 2021. aastaga. C1-tasemel osales 2022. aastal viimase viie aasta võrdluses kõige enam inimesi ning osalejate arv suureneb tõenäoliselt ka järgmistel aastatel seoses eestikeelsele õppele üleminekuga ning haridustöötajate keele- ja kvalifikatsiooninõuete sidumisega.

Võõrkeele riigieksamil saavutas vähemalt B2-keeleoskustaseme 74,8% eksamil käinutest, seega saavutati riiklikult seatud siht. 2019. aasta keskmise tulemusega võrreldes on B2-taseme saavutanute osakaal kasvanud 11 protsendipunkti. Kuna 2020. aastal eksamit ei toimunud ja 2021. aastal oli eksami sooritamine vabatahtlik, on keeruline prognoosida, kas oskustaseme saavutanute osakaal kasvab ka järgmistel aastatel või on tegemist erandliku aastaga. Valdav enamus võõrkeele riigieksami tegijatest valib inglise keele, kusjuures oluline hulk gümnaasiumilõpetajaid (2021/22. õppeaastal 4437) kasutab inglise keele oskuse tõendamiseks rahvusvahelist keeleeksamit. Noorte huvi inglise keele õppida ja kasutada aitab kaasa sellele, et võõrkeele riigieksami tulemused on oodatust kõrgemad.

Väliseestlaste osaluse mõõdikus on arvestatud nii välismaal HTMi toel keelt õppivad lapsed kui ka emakeelepäevadel osalevad inimesed. Eesti keele õppes osalejate arv on aastate jooksul järjepidevalt kasvanud; 2022. aastal osales eesti keele õppes 5300 väliseestlast. Õppes osalejate arv on kasvanud nii välismaal loodud eesti keele õpetuskohtade arvu kasvu tõttu kui ka taas aktiivselt toimuvate väliskeelepäevade tõttu. Eesti keele õpetuskohtade arv kasvas 2022/23. õppeaastal üle 80. Stabiilset tegevustoetust saab HTMi rahastamisel umbes 55 õpetuskohta välismaal. Eesti keele ja kultuuri õpet toetavaid õppematerjale on jagatud ca 50 õpetuskohta välismaal. Amsterdami toimusid 12. emakeelepäevad eesti keele ja kultuuri õpetajatele, kus osales ca 80 õpetajat välismaa õpetuskohtadest. Igakuiselt toimusid keele ja kultuuri õpetamise teemalised ZOOMi koolitused, mille salvestused on kõigile

huvilistele tehtud kättesaadavaks. Kõige suurema õpilaste arvuga on Üleilmakool, kus tegutsemise 10. õppeaastal on õppimas üle 300 õpilase. Õppetegevust pakutakse läbi 29 kursuse 1.-9. klassides.

2022. aasta olulisemad tegevused olid:

- Korraldati riigihange, et tellida **täiskasvanute eesti keele õppe teenuseid koondava elektroonilise keskkonna loomise ärianalüüs**. Keskkonna loomisega soovitakse koondada ühte kohta ning ühtlustada täiskasvanutele pakutavad eesti keele õppe teenused, et seeläbi vähendada nende killustatust ja anda poliitikakujundamiseks parem ülevaade teenuste kasutamisest ja tulemuslikkusest. Ärianalüüs valmis 2023. aasta kevadel. Keskkonna loomine on osa laiemast suundumusest pakkuda eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õppe valdkonnas õppijatele elektroonilisi lahendusi. Nii telliti 2022. aastal edasiarendus Keelekliki e-kursusele, et õppijad saaksid eesti keelt õppida ka ukraina keele baasilt, lisaks jätkati tasemeeksamite digitaliseerimise projekti.
- **Euroopa Liidu struktuurivahendite uue perioodi kavandamine**. Keeleõppevaldkonna tulevaste tegevuste eesmärgiks on mh haridustöötajate eesti keele oskuse parandamine, keeleõppeteenuste arendamine (sh iseseisva keeleõppe vahendid), elektrooniliste hindamisvahendite loomine ning keelevaldkonna hädavajaliku järelkasvu arengu toetamine. 2022. aastal kujundatud tegevusi hakatakse ellu viima 2023. aastal.
- Eestikeelsele õppele ülemineku kontekstis on prioriteet **haridustöötajate eesti keele oskus**, milleta ei ole võimalik ülemineku eesmärgi saavutada. 2022. aastal valmistati ette Euroopa Liidu struktuurivahendite uue perioodi tegevusi, mis on suunatud nii haridustöötajate eesti keele oskuse arendamisele kui ka kõigi õpetajate keeleõppeteadmiste ja -oskuste arendamisele. Õpetajate oskused õpilaste keeleoskuse arendamisel ja mitmekeelsuse toetamisel on ülemineku elluviimiseks võtmetähtsusega. 2022. aastal rahastati haridustöötajate eesti keele õpet toetavaid tegevusi (koostöös Keeleametiga ja ka Integratsiooni Sihtasutusega, kellega koostöös hangitav eesti keele õpe haridustöötajatele toimub 2023. aastal).
- Jätkus **strateegiline partnerlus kultuuriinstituutidega ja Eesti Võõrkeeleõpetajate Liiduga, et toetada võõrkeelte õpet ja edendada mitmekeelsust**. Mh soodustatakse haridusasutustes eri võõrkeelte õpetamist ja võõrkeelte valiku laiendamist, samuti tunnustatakse tulemuslikku võõrkeeleõpet (nt CertiLingua programmi tegevused, rahvusvahelised keeleeksamid, Euroopa keeleõppe tunnuskiri). Riiklikku õppekavasse lisatud B-võõrkeelte valiku pakkumise kohustust silmas pidades on senine partnerlus sobiv lähtekoht laiemal toel pakkumiseks haridusasutustele. Jätkati **koostööd Euroopa Nüüdiskeelte Keskusega**; 2022. aasta lõpus valmis Euroopa keeleõppe raamdokumendi sõsarväljaande tõlge eesti keelde, selle levitamist jätkatakse 2023. aastal.

3. Keeleprogrammi eelarve täitmine

Tabel 7. Keeleprogrammi eelarve täitmise ülevaade (tuhandetes eurodes)

Keeleprogramm		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine	%
Meede 1. Keelevaldkonna arendamine		5 874	7 263	6 199	85%
Tegevus 1.1. Eesti keele maine ja staatuse tugevdamine	Kulud	712	719	708	99%
Tegevus 1.2. Keeletaristu ja keeletehnoloogia arendamine	Investeeringud	0	4	4	97%
	Kulud	3 787	4 450	3 801	85%
Tegevus 1.3. Eesti keele õppe toetamine ja oskuse hindamine ning mitmekeelsus	Investeeringud	0	-209	-37	18%
	Kulud	1 376	1 881	1 649	88%
Keeleprogramm kokku	Investeeringud	0	213	41	19%
	Kulud	5 874	7 050	6 158	87%
KOKKU		5 874	7 263	6 199	

Keeleprogrammi lõplikuks kulude eelarveks kujunes ligi 7 mln eurot ja investeeringute eelarveks 213 tuhat eurot. Programmi eelarve mahtu suurendasid 1,1 mln euro võrra 2021. aastast üle kantud vahendid ning seadusemuudatusega asutuste energiakulude hinnatõusu kompenseerimiseks eraldatud 16,5 tuhat eurot. Lisaeelarvega eraldati 0,2 mln eurot eesti keele õppe e-kursuse investeeringuks. Tulu majandustegevusest oli 75 tuhat eurot, mida oli kavandatud 9000 euro võrra vähem.

Programmi esialgses eelarves investeeringuid ei kavandatud. Lõpliku eelarve investeeringute maht kujunes eelmisest aastast üle toodud IT-investeeringute 4000 eurost ning Keeleklikile lisaeelarvega eraldatud 0,2 mln eurost. Keeleklik on iseseisvat eesti keele õpet toetav e-kursus, millele lisati ukraina keele tugi. Hankelepingu sõlmimiseni jõuti sügisel, e-kursuse edasiarenduse valmimine ja eelarve kasutamine jääb 2023. aastasse.

Programmi lõpliku eelarve piirmääraga kulude jäägiks kujunes 0,9 mln eurot (13%), sh kajastub programmis Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudsete kulude jääk 0,2 mln eurot, mis tuleneb tööjõu- ja majandamiskuludega seotud tegevuste eriolukorra tõttu edasilükkumisest. Programmi kaudsete kulude jääk viiakse üle järgmisesse aastasse.

Keeletaristu ja keeletehnoloogia arendamiseks kavandatud kulude jääk on ca 0,4 mln eurot, millest 0,3 mln eurot on eestikeelsete kõrgkooliõpikute loomise toetusmeetme ja hõimurahvaste programmi lepingute ettemaksed ning 2023. aastal valmiva täiskasvanute eesti keele õppe teenuseid koondava elektroonilise keskkonna loomise ärianalüüsi hankelepinguga võetud kohustus. 0,1 mln eurot on kavandatud varasema perioodi kõrgkooliõpikute lõppmakseteks, mis lepingute pikendamisest tulenevalt on vajalik 2023. aastal. Tegevused jätkuvad 2023. aastal.

Eesti keele õppe toetamise ja oskuste hindamise ning mitmekeelsuse edendamise lõpliku eelarve piirmääraga kulude jääk on ca 0,2 mln eurot (11%), millest 50 tuhande euro ulatuses on lepingud sõlmitud ja ettemaksed tehtud haridustöötajatele suunatud eesti keele ja kultuuri täienduskoolituste korraldamiseks. Jääk viiakse üle 2023. aastasse ning kasutatakse eesti keel teise keelena

tasemeeksamite eksaminandide arvu olulisest kasvust tingitud suurema eelarvevajaduse katteks ning strateegilise partnerluse kaudu võõrkeelte õpet ja mitmekeelsust toetavate õppematerjalide kättesaadavuse suurendamiseks.

Detailne info ülekantud riigieelarve vahendite kohta on Haridus- ja teadusministri käskkirja „2022. aasta riigieelarve vahendite ülekandmine 2023. aastasse“ seletuskirjas.